

ken ikke bleven ødelagt endnu! Over for denne Erfaring maa vi Forslagsstillere vel føle os tilfredsstillende ved den Tilslutning, vi have faaet inden for Præstestanden. Den ærede Minister sagde ganske vist ikke, at han fandt alt godt, som det er, han erkendte, at der er Brøst ved det bestaaende, men jeg tror dog ikke, at den ærede Minister havde fuldt Indtryk af, hvor store disse Brøst ere. Den ærede Minister erkendte jo, at der var en Vanskelighed med Hensyn til fraskilte, men han mente, at det beroede for en Del paa en Misforstaaelse af den hellige Skrift. Og det er lykkedes den ærede Minister ved sin Forstaaelse deraf og ved at gøre den gældende over for de Præster, der have henvendt sig til ham, at faa deres Samvittighed beroliget, saa saa meget galt fandt Ministeren ikke, at det var i den Henseende. Dertil kom jo, at man havde det Mynsterske Ritual for Vielse af fraskilte, hvilket Ministeriet og ifølge en senere Skrivelse ogsaa Biskopperne kunne give Præsterne Lov til at bruge. Ja, det have vi hørt omtale før i denne Forbindelse, og jeg skal dertil kun sige, at er der noget Sted, saa man slaar sig til Ro med et Skin, saa forekommer det mig rigtignok at være i dette Mynsterske Ritual, og jeg staar ikke ene med denne Opfattelse. Jeg henviser i saa Henseende til en Udtalelse af Dr. Rørdam, Præst i Fredericia, senere i Hammer, som i Kirkekommissionen gjorde gældende, at den Udvej, som der var anvist, var aldeles utilstrækkelig og ufyldstgørende, fordi det dog, hvilke Ord man end brugte, var Præsten, der stod i Kirken, i sit fulde Ornat og derfor gav alle vedkommende Indtryk af, at han stod der som Kirkens Tjener og stiftede dette Ægteskab, som var imod, hvad han ansaa for det rette, og det samtidig med, at han ogsaa efter dette Ritual skal læse „Guds Ord“ om Ægteskabet op for de fraskilte. Selv Anders Sandøe Ørsted har med Hensyn til dette Ritual, som jo ogsaa forelaa i hans Tid, udtalt i Landstinget, som et Forsvar derfor ganske vist, at ogsaa den Vielse havde jo sin religiøse Form og Skikkelse. Ja, det er netop Sagen: Man ved bliver dog at knytte religiøse Forestillinger, Ceremonier og Skikke til den Ægteforening, som man, saaledes som det ærede Medlem for Odense Amts 8de Valgkreds (H. Holm) antydede, maaske Dagen forud har fordømt. Kan man slaar sig til Ro dermed, ja, saa kan man finde den bestaaende Tilstand nogenlunde taalelig, men for dem, der ikke kunne det, bliver den utaalelig. Som et andet Tilfælde, der

viser, at det er almindelig erkendt, at der er noget galt ved den bestaaende Tilstand, nævnte den ærede Minister dette Tilfælde med en Skøge og hendes Alfons. Det er jo et Eksempel, der før er kommet frem i disse Forhandlinger. Det stammer fra Biskop Kirkegaard i Kirkekommissionen. Men selv om det er et grelt Tilfælde, er det ingenlunde det eneste af den Slags. Man maa vist give det en langt større Udstrækning i Lighed med, hvad Kirkekommissionens Betænkning gør, og tale om alle, der føre et vitterligt forargeligt Liv. Men det undrede mig, at den højtærede Minister kunde glemme eller i alt Fald ikke omtalte noget, der ved Siden af de fraskilte Vielse og maaske mere end den forekommer mig at være det værste, nemlig at Præsten ogsaa skal tvinges til at vie dem, der maaske Dagen i Forvejen har spottet og haanet det, hvis Tjener han er. Det skal Præsten nu om Stunder tvinges til, og det synes jeg maa være det værste for ham. Men derom talte den højtærede Minister ikke. Endelig vil jeg nævne som det 4de Tilfælde det, vi ogsaa have haft Eksempler paa her i Danmark, og som vakte megen Storm i sin Tid, dette, at den, der er dømt til at gifte sig med en Kvinde, henvender sig, som han skal efter Løven, til Brudens Sognepræst, og denne da med fuld Musik efter hele det kirkelige Ritual skal vie disse to! Der er der ikke en Gang det Mynsterske Ritual at ty til. Der er ikke andet end at gaa den lige Vej som over for andre Brudefolk. Det forekommer mig ogsaa, at dette Tilfælde kan anføres som noget, der gør Tilstanden i Folkekirken, som den nu er, utaalelig og, som det fremgaar af disse 4 Tilfælde, ikke mindst eller rettere allermost for Folkekirken og dens Tjenere. Derfor er det, jeg før sagde, at det undrede mig, at den højtærede Minister særlig „paa Kirkens Vegne“ raadede til at lade det blive endnu en Stund ved det bestaaende.

Men om end jeg, som jeg ogsaa har udtalt de foregaaende Aar, tillægger det, som saaledes fra Kirkens Side kan siges mod det bestaaende, den største Vægt, vil jeg alligevel hævde, at der ogsaa fra Borgernes Side er Anker, som med fuld Føje kunne gøres gældende. Lad det nu ogsaa kun, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds sagde, være et lille Mindretal, som ønsker at staa i Folkekirken og dog føle sig stødte og forpinte ved den eneste Maade at faa et Ægteskab indgaaet paa, som er anerkendt i Folkekirken, saa er det ikke noget Bevis